

ОГЛЯДИ. РЕЦЕНЗІЇ

Глущенко В. А.

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Є. С. ЧЕКАРЕВОЇ «МОВНА КАРТИНА СВІТУ В ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІЙ СИСТЕМІ ДАВНЬОГРЕЦЬКОЇ МОВИ (ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИЙ АСПЕКТ)»

(Чекарева Є. С. Мовна картина світу в лексико-семантичній системі давньогрецької мови (просторово-часовий аспект) : монографія / Є. С. Чекарева. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 416 с.)

Поширене в сучасному науковому дискурсі поняття «картина світу» є дискусійним, таким, що не має усталеного трактування, чіткого визначення як на рівні самої структури картини світу, так і на рівні виокремлення типів та видів цього поняття, що пояснюється його крос-науковою природою. Картина світу є частиною наукової парадигми філософії й культурології, соціології й психології, етнології й лінгвістики. Відповідно до цього в кожній з вищеназваних дисциплін феномен картини світу набув різної концептуалізації. Однак немає сумнівів, що в основі вивчення цього актуального й універсального для сучасної науки поняття має бути розуміння його об'єктивно синергетичної природи.

Рецензована монографія Є. С. Чекаревої присвячена дослідженню важливої й актуальної лінгвістичної проблеми – вивченню специфіки становлення й організації картини світу еллінів, встановленню універсальних та етноспецифічних рис у формуванні окремих її фрагментів, зокрема, простору й часу, виявленню особливостей вербалізації просторово-часових концептуальних сфер в лексико-семантичній системі давньогрецької мови.

Монографія є цілісною, глибокою роботою, яка, попри складність і новизну проблематики, маніфестує доцільність і плідність обраної теоретико-методологічної основи, що ґрунтується на сучасному комплексному – системно-структурному, функційному й когнітивному – підході до вивчення мови, на основі якого вибудовується давньогрецька мовна модель світу.

Основні наукові положення й висновки монографії Є. С. Чекаревої спираються на глибоке й усебічне вивчення наукових джерел вітчизняних та закордонних учених-мовознавців (551 позиція у списку літератури). Інформативно насичений матеріал монографії демонструє логічну послідовність у розв'язанні окреслених авторкою проблем.

Структура монографії визначається чітко сформульованим вектором дослідження, що поступово реалізується у п'яти розділах, складених за принципом висвітлення теми як єдиного взаємопов'язаного цілого.

Так, у першому розділі, присвяченому систематизації теоретичних засад дослідження, Є. С. Чекарева узагальнює досвід вивчення універсальних категорій простору й часу та специфіки їх об'єктивації в різних мовних картинах світу. У другому розділі встановлюються методологічні принципи дослідження просторово-часових концептуальних сфер, об'єктивованих у конкретних одиницях давньогрецької мови. Обраний авторкою традиційний метод компонентного аналізу в межах лексико-семантичних груп за кожною частиною мови дає плідні результати при вивченні специфіки репрезентації концептуальних сфер простору і часу як фрагментів загальної картини світу еллінів. У третьому, четвертому й п'ятому розділах багатогранно й комплексно представлено особливості вербалізації просторово-часових концептуальних сфер в системі іменників, прикметників, прислівників, займенників, а також у прийменникових конструкціях давньогрецької мови; визначено універсальні й етноспецифічні риси в організації досліджуваної лексики, що у своїй сукупності складають цілісну картину просторово-часових уявлень давніх греків.

Загалом робота виконана на належному науково-дослідницькому рівні з використанням сучасної методології лінгвістичного аналізу, залученням великого за обсягом ілюстративного матеріалу для підтвердження теоретичних положень.

Монографія Є. С. Чекаревої є масштабним, ґрунтовним, інноваційним і самостійним науковим дослідженням, що має безперечну теоретичну й практичну цінність. У монографії знайшли чітке відображення шляхи перспективного вирішення теоретичних і практичних питань реконструкції як окремих фрагментів, так і цілісної картини світу архаїчних народів, специфіки її об'єктивації в давніх мовах. Відтак, книга може бути цікавою й корисною як для філологів, так і для широкого кола спеціалістів гуманітарного профілю, викладачів, аспірантів, студентів, що цікавляться питаннями класичної філології, проблемами лексичної семантики, лінгвокультурології.

Глуценко Володимир Андрійович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської та слов'янської філології, Донбаський державний педагогічний університет, вул. Генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, Донецька область, 84100, Україна.

Tel. +38 (06262) 32354
E-mail: sdpunauka@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-2394-4966

Hlushchenko Volodymyr Andriiovych – Doctor in Philology, Professor, Head of German and Slavic Philology, Donbass State Pedagogical University, Heneral Batuk Str., 19, Sloviansk, Donetsk region, 84100, Ukraine.